

**Vabariigi Valitsuse määruse
„Vabariigi Valitsuse 30. augusti 2019. a määruse nr 75 „Pakri maastikukaitseala
kaitse-eeskiri” muutmise” eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

Looduskaitseseaduse § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla, kehtestada ala kaitsekord ja vajaduse korral kaitsekorda muuta. Eelnõukohase määrusega muudetakse Pakri maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) kaitsekorda.

Kaitseala paikneb Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Paldiski linnas Pakri poolsaarel ja Pakri saartel.

Kaitseala on olnud kaitse all alates 1998. aastast, kui moodustati Pakri maastikukaitseala, mille kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitas Vabariigi Valitsus 5. mai 1998. a määrusega nr 97 „Leigri looduskaitseala ja Pakri maastikukaitseala kaitse alla võtmine, kaitse-eeskirjade ja välispiiride kirjelduste kinnitamine”. Vabariigi Valitsuse 30. augusti 2019. a määrusega nr 75 „Pakri maastikukaitseala kaitse-eeskiri” (edaspidi *määrus nr 75*) muudeti ala kaitsekorda, laiendati kaitseala peamiselt Pakri hoiuala arvelt ja vähesel määral seni kaitseta ala arvelt ning kehtestati uus kaitse-eeskiri. Pakri maastikukaitseala hõlmab osaliselt Natura 2000 võrgustikku kuuluvat Pakri loodus- ja linnuala.

Senise kaitse-eeskirja muutmise toimub kooskõlas looduskaitseseaduse § 13 lõikega 1 ning muutmise eesmärk on vea parandamine. Kaitse-eeskirja jõustumisel ilmnes, et määruse nr 75 § 15 lõike 2 punktis 2 on menetluse lõppjärgus teksti keelelisel toimetamisel inimliku eksimuse tõttu kaitsekord muudetud selliseks, et Pakri poolsaare piiranguvööndis võib kaitseala valitseja nõusolekul ehitisi püstitada üksnes riigikaitse tarbeks. Eelnõukohase määrusega parandatakse tekkinud eksimus.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti kaitse planeerimise büroo kaitse planeerimise spetsialist Tanika Ojasild (tel 5699 5307, e-post tanika.ojasild@keskkonnaamet.ee), eelnõu kaitsekorra otstarbekust on kontrollinud Keskkonnaameti kaitse planeerimise büroo juhtivspetsialist Riina Kotter (tel 503 7128, e-post riina.kotter@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti üldosakonna jurist Maiu Paloots (tel 5349 4399, e-post maiu.paloots@keskkonnaamet.ee) ja advokaadibüroo EnvirLaw vandeadvokaat Mirjam Vili (tel 527 3703, e-post mirjam@envirlaw.ee). Keskkonnaministeeriumi kontaktisik eelnõu ministeeriumitevahelisel kooskõlastamisel ja kinnitamisel on looduskaitse osakonna peaspetsialist Marika Erikson (tel626 2880, e-post marika.erikson@envir.ee).

2. Eelnõu sisu ja muudatuse põhjendus

Määruse nr 75 eelnõu koostamisel nähti ette, et Pakri poolsaare piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud rajatise püstitamine ja ehitise püstitamine riigikaitse tarbeks. Menetluse lõppjärgus muudeti teksti keelelisel toimetamisel inimliku eksimuse tõttu eelnõu § 15 lg 2 punkti 2 sõnastust selliselt, et kaitsekorra sisu muutus. Oletatava sõnakorduse vältimiseks kustutati lausest sõna „rajatise” järelt ära sõna „püstitamine”. Muudatuse tulemusena muutus kaitsekord sisuliselt, kuna muudetud sõnastuse järgi on Pakri poolsaare

piiranguvööndis kaitseala valitseja nõusolekul lubatud rajatise ja ehitise püstitada vaid riigikaitse tarbeks ning muul otstarbel rajatiste püstitamine pole lubatud.

Määruse nr 75 seletuskirja samasisulist lauset teksti toimetamisel ei parandatud ning seal on säilinud varasem eelnõu sõnastus: „Pakri poolsaare piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud rajatise püstitamine ja ehitise püstitamine riigikaitse tarbeks”. Ka kaitseala laiendamise ja kaitse-eeskirja muutmise menetluse ajal korraldatud avalikul väljapanekul anti kaitse alla võtmise menetluse läbiviija poolt teavet, et Pakri piiranguvööndis lubatakse edaspidi kaitseala valitseja nõusolekul rajatise püstitada. Sätet täiendati ning luba kaitseala valitseja nõusolekul riigikaitse tarbeks ehitise ehk siis rajatise ja hooneid püstitada lisati eelnõu menetluse käigus Kaitseministeeriumi ettepanekul. Seega ei saanud menetlusosalistel menetluse kestel tekkida arusaam justkui oleks Pakri piiranguvööndis rajatiste püstitamine üldjuhul keelatud ning lubatud vaid kaitseala valitseja nõusolekul riigikaitse tarbeks. Inimliku eksimuse tõttu esitati Vabariigi Valitsusele kehtestamiseks eelnõu, mille § 15 lg 2 punkt 2 oli vales sõnastuses, mistõttu kaitsekorra algne sisu muutus. Eelnõukohase määruse eesmärk on see viga parandada ning kehtestada kaitse-eeskirja § 15 lg 2 punkt 2 uuesti algselt mõeldud versioonis, mille alusel Pakri poolsaare piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud rajatise püstitamine ja riigikaitse tarbeks ehitise püstitamine. Siiski on käesolevas eelnõus võrreldes algse versiooniga muudetud parema arusaadavuse huvides sõnade järjekorda – „ehitise püstitamine riigikaitse tarbeks” on asendatud lauseosaga „riigikaitse tarbeks ehitise püstitamine”.

Looduskaitseseaduse § 13 lg 1 kohaselt kaitstava loodusobjekti tüübi, kaitse eesmärgi või välispiiri muutmisele või kaitse-eeskirjas märgitud piirangute või loodusobjektiga seotud kohustuste ulatuse olulisele muutmisele või kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 8 ja 9 sätestatud. Eelnõuga parandatakse keeleteoimetamise tulemusel pärast määruse nr 75 eelnõu avalikustamist ja vahetult enne Vabariigi Valitsusele kehtestamiseks esitamist määruse nr 75 eelnõusse tekkinud viga. Seetõttu ei viida läbi looduskaitseseaduse § 9 kohast avatud menetlust.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole seotud EL õigusega.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Kaitse-eeskirja muutmisel puudub oluline mõju loodus- ja elukeskkonnale, samuti puudub mõju sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele. Kaitse-eeskirja muutmisega parandatakse inimliku eksimuse tõttu pärast määruse nr 75 eelnõu avalikustamist ja vahetult enne Vabariigi Valitsusele kehtestamiseks esitamist määruse nr 75 eelnõusse tekkinud viga.

Määruse rakendamisega kulusid ei kaasne ning tulusid ei prognoosita.

3. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

4. Vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

5. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on kooskõlastatud teiste ministriumitega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Ministriumid on kooskõlastanud eelnõu vaikimisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks.